

Barne- og likestillingsdepartement

Vår ref. #/
Deres ref.13/5031

Oslo, 15. juni 2016

Redd Barnas høringsuttalelse om forslag til endringer i barnevernloven: kvalitets- og strukturreform

Vi viser til høringsbrev (17.03.2016) om forslag til endringer i barnevernloven: kvalitets- og strukturreform.

Redd Barna arbeider nasjonalt og internasjonalt for oppfyllelse av barns rettigheter slik de er nedfelt i FNs konvensjon om barnets rettigheter (barnekonvensjonen). Redd Barnas Norgesprogram arbeider for styrking av barns rettigheter og overvåker og bekjemper brudd på barnerettighetene i Norge med særlig fokus på barn i sårbare livssituasjoner.

Redd Barna har som barnerettighetsorganisasjon valgt å komme med noen overordnede, rettighetsbaserte kommentarer til lovforslagene, og har innspill til enkelte av de konkrete lovforslagene i kapittel 6, 7, 8, 9 og 10 med en henvisning til våre overordnede kommentarer.

Overordnede kommentarer

Vurdering av barnets beste i lovforslagene

Redd Barna savner en barnets beste-vurdering og en redegjørelse av den i de konkrete lovforslagene, og særlig hvordan barnets beste og andre viktige hensyn som for eksempel ressursbruk er avveid mot hverandre. På slutten av hvert kapittel blir det riktignok vist til hva som kan være de positive eller negative konsekvensene for de ulike aktørene. Vi savner imidlertid en begrunnelse for hvordan disse konsekvensene er veid opp mot hverandre, og en begrunnelse for hvorfor de konkrete forslagene blir ansett å være til barnets beste eller hvorfor andre hensyn går foran.

Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn, jf. barnekonvensjonen artikkel 3 (1) og Grunnloven § 104. Hensynet til barnets beste gjelder også lovgivende organer og skal derfor være med i departementets saksbehandling. Når departement foreslår lovendringer som angår barn, plikter de å kartlegge barnets situasjon eller barns behov og man skal konkludere med hvilken løsning som er til barnets beste. Der hvor også andre hensyn gjør seg gjeldende, må det komme tydelig frem hvordan barnets

interesser er blitt veid opp mot eventuelle andre hensyn.¹ I saker der avgjørelsen har en klar virkning for barn, slik tilfellet er i en kvalitets- og strukturreform i barnevernet, må andre hensyn være sterkere for å gå foran hensynet til barnets beste og det må begrunnes godt hvorfor de går foran. Redd Barna savner en slik vurdering og redegjørelse fra departementet sin side i de ulike forslagene.

Barnets beste versus effektiv ressursbruk

Den overordnede målsetningen med forslagene er ifølge departementet at flere barn skal få rett hjelp til rett tid, at endringene som foreslås skal gi økt vekt på tidlig innsats, og styrke insentivene til forebygging. Departementet legger videre vekt på at de foreslåtte endringene skal bidra til at barnevernet sørger for bedre tilpasset hjelp og rettsikkerhet for utsatte barn og familier samt effektiv ressursbruk og oppgaveløsning.

Redd Barna er glad for forslag som har økt fokus og vekt på forebygging og tidlig innsats for barn. Redd Barna har også stor forståelse for at ressursbruken skal være så effektiv som mulig, slik at flest mulig barn kan få den hjelpen de trenger. Insentiver til forebygging og tidlig innsats vil ifølge departementet på lang sikt føre til mindre kostbare og inngripende tiltak. Dette er vi enige i, men vi mener likevel at *økonomiske* insentiver som gis til kommunene for å oppnå dette målet ikke er veien å gå, særlig ikke når disse insentivene brukes på bekostning av barnefaglige vurderinger.

Mange av forslagene i høringsnotatet vurderes ut fra hvorvidt det antas å bedre ressursbruken, men svært lite blir sagt om hvordan og på hvilken måte barn blir rammet av disse endringene og konsekvensene for dem. Redd Barna kan ikke se hvordan barnets interesser er blitt veid opp mot de foreslåtte endringene i ressursbruk og de økonomiske insentivene kommunene får. Vi mener at det ikke skal være barnet som skal betale prisen for å oppnå et langsiktig mål. Vi er også av den oppfatning at å presse kommunene til å bruke økonomiske insentiver ikke er til barnets beste. Bruk av økonomiske insentiver kan, så lenge det langsiktige målet ikke er nådd, føre til at kommunene må velge bort tiltak som barnet har behov for. Dette vil gå ut over det enkelte barnets beste. Etter Redd Barnas mening er dette ikke bare et brudd på barnekonvensjon artikkel 3, Grunnlov § 104 og barnevernlov § 4-1 om barnets beste, men også på barnekonvensjon artikkel 6, barns rett til optimal utvikling.

Prematur høring

Med tanke på store reformer og pågående prosesser som vil ha innvirkning på innholdet i høringen om kvalitets- og strukturreform i barnevernet stiller Redd Barna spørsmål ved om denne høringen kommer til rett tidspunkt? Forslagene må ifølge departementet ses på som en helhet, hvor siktemålet er en mer hensiktsmessig ansvarsfordeling mellom stat og kommune i lys av kommunereformen. Vi som høringsinstanser kan likevel bare gå ut fra situasjonen som den er i dag, og må vurdere disse forslagene ut fra denne situasjonen, der det er stor usikkerhet om utfallet av kommunereformen. Problemet vi opplever med disse forslagene i en uavklart situasjon er at noen av forslagene kan fungere til barnets beste også i dagens kommunestruktur, mens det for andre forslag ikke er tilfelle, og som vi mener bare kommer til å fungere til barnets beste i store kommuner. I tillegg er det noen forslag som vi mener ikke er til barnets beste uavhengig av kommunestruktur eller kommunens størrelse.

¹ Generell Kommentar nr. 14 (2013) om barnets rett til at hans eller hennes beste skal være et grunnleggende hensyn.

Videre er det mange prosesser og utredninger på gang samtidig. For Redd Barna som høringsinstans er det vanskelig å se helheten i og mellom de ulike prosessene som pågår.² Særlig vanskelig blir det å overvåke barnets beste i alle disse prosessene der hvor staten ikke kommer med en utredning av den.

Vi mener også at det er uheldig at forslagene om kvalitets- og strukturreformen kommer før Barnevernutvalget har kommet med sin utredning om eventuelle endringer i barnevernloven. Redd Barna er kjent med at det ligger utenfor utvalgets mandat å vurdere lovens ansvarsfordeling mellom stat og kommune og utvalgets revurdering av barnevernloven vil dermed gå ut fra dagens situasjon. Deres endringsforslag kan likevel være av stor betydning for eventuelle endringer i ansvarsfordelingen mellom stat og kommune, særlig i lys av barnets beste. Det kunne ha vært en stor fordel å kunne ta utgangspunkt i utvalgets eventuelle endringsforslag.

Vi mener også at det er uheldig at lovforslagene foreligger før prøveprosjektet med de 3 prøvekommunene er avsluttet og evaluert. I tillegg mener vi at det er uheldig at et slikt prøveprosjekt utføres med tre velfungerende foregangskommuner som allerede har et velfungerende barnevern. Vi mener at disse kommunene ikke gjenspeiler kommunenes utfordringer ved ny ansvarsfordeling mellom stat og kommune. Ser vi på rapportene fra Helsetilsynet og Riksrevisjonen som har kommet i de siste årene, kommer det tydelig fram at et stor antall av kommunene fremdeles ikke har et barnevern som fungerer etter de lovpålagte normene. For disse kommunene vil utfordringene være mye større enn for de kommunene som allerede har et godt etablert barnevern. Vi viser i denne forbindelse også til vår høringsuttalelse om forskrift om forsøk med økt kommunalt oppgave og finansieringsansvar for barnevernet (18.06.2015).

Redd Barna mener derfor at de foreslåtte endringer i høringsnotatet bør ventes med å innføre til det har kommet klarhet om hvordan den nye kommunestrukturen kommer til å bli, til evalueringen av prøveprosjektet foreligger og til barnevernlovutvalget har kommet med sin rapport og anbefalinger. Dette gjelder særlig de foreslåtte endringer som er svært avhengig av kommunens størrelse.

Økende forskjeller og ulikheter mellom kommunene

Endringer på barnevernområdet skal bidra til bedre ivaretagelse av kvalitetsmålene for barnevernets arbeid. Stortinget sluttet seg til disse målene i sin behandling av Prop. 106 L (2012-2013) *Endringer i barnevernloven*. Et av kvalitetsmålene for barnevernets arbeid er at barnevernet skal sørge for likeverdige tjenester. Departementet viser likevel i sitt høringsnotat til at en av konsekvensene av forslagene til ny ansvarsfordeling kan føre til økt variasjon mellom kommuner og at «oppgaveløsningen kan bli mer prisgitt kapasiteten i den enkelte kommunen».³

Redd Barna mener at en konsekvens av enkelte av forslagene i høringsnotatet kan føre til økende ulikhet i tilbudet og dermed også brudd på barns rettigheter, særlig i lys av barnekonvensjon artikkel 2 om ikke diskriminering, artikkel 3 om barnets beste, artikkel 4 om statens ansvar for gjennomføring av konvensjonsbestemmelsene og artikkel 6 om retten

² For eksempel: Høring om ny kommunelov, høring om nye oppgaver til større kommuner, høring om oppfølging av primærhelsetjenestemeldingen og oppgavemeldingen mv., mfl.

³ Departementets høringsnotat om forslag til endringer i barnevernloven – kvalitets- og strukturreform, side 24.

til optimal utvikling. Barn skal få den hjelpen de trenger uavhengig av hvor de bor i landet og uavhengig av kommunens økonomi. Vi mener også at noen av forslagene kan føre til en svakere rettssikkerhet for barn, der det kan bli svært ulikt fra kommune til kommune hvilke tiltak kommunene kan tilby eller ikke.

En viktig bekymring fra FNs Barnekomité om brudd på barns rettigheter i Norge er nettopp ulikhetene i det kommunale tjenestetilbudet fra kommune til kommune. I 2005 og 2010 fikk Norge merknader og klare anbefalinger fra FNs barnekomite om de kommunale og regionale forskjellene⁴. Disse ulikhetene henger sammen med kommunalt selvstyre, og mangel på statlige føringer i form av minstesatser eller lovhjemler som gir rettskrav på tjenester.

Norge har forsvart seg med at det ikke er problematisk at tjenestetilbudet kan variere fra kommune til kommune, forutsatt at tjenesten har en tilfredsstillende standard og at den enkelte har klageadgang dersom man opplever at ytelsene ikke er i samsvar med det lovpålagte tjenestenivået.⁵ Dette har blitt kritisert av mange. Blant annet har Karl Harald Søvig (2009) i sin rapport om forholdet mellom barnekonvensjonen og norsk rett, på bestilling av BLD, drøftet de kommunale og regionale forskjellene. Han mener at innvendingene fra komiteen mot de kommunale og regionale forskjellene har vært så entydige at Norge er forpliktet til å følge dem opp. Han konkluderte med at blant annet barns rett til barneverntjenester burde lovfestes for å unngå kommunale og regionale forskjeller og drøftet også øremerking av midler (se nedenfor) og andre statlige virkemidler for å motvirke disse ulikhetene.⁶

Som departementet selv medgir, kan mange av departementets forslag føre til økende forskjeller og ulikheter. For å unngå brudd på barns rettigheter og barnekonvensjonen, mener Redd Barna at det i hvert fall er en forutsetning at barnevernloven blir rettighetsfestet om forslagene skulle gå gjennom. Kun på den måten kan alle barn få tilbudet de har krav på uavhengig av hvor i landet de bor og uavhengig av kommunens økonomi.

Øremerking av midler

Redd Barna mener at hvis kommunalt barnevern skal overta oppgaver fra statlig barnevern må midlene til disse oppgavene øremerkes. Barnekomiteen har gjentatte ganger understreket i sine merknader til Norge at staten plikter å tilføre tilstrekkelig med ressurser til barnevernsområdet, både gjennom økonomiske tildelinger og i form av menneskelige ressurser.⁷ I denne forbindelse har komiteen også fremhevet at ytelser til barn bør synliggjøres i budsjett, slik at komiteen og andre fra år til år kan se endringene i de økonomiske prioriteringene. Komiteen stiller to krav til ressurstilgangen. Den skal være tilstrekkelig og den skal være øremerket.⁸ Øremerking av tilskudd er samtidig en måte å sikre et likere tjenestetilbud (se ovenfor).

⁴ Kirsten Kolstad Kvalø, *20 år med merknader fra FNs Barnekomité – Hva har skjedd?*, Redd Barna 2014, side 30, 31.

⁵ www.regjeringen.no/pages/382390887Tredje_rapport-FN_barnekonvensjon.pdf og Norges fjerde rapport til FNs barnekomité (2010), side 22.

⁶ Karl Harald Søvig, *Barnets rettigheter på barnets premisser - utfordringer i motet mellom FNs barnekonvensjon og norsk rett*, BLD (2009), side 87 flg.

⁷ Se FNs barnekomiteens avsluttende merknader til Norge 2005 og 2010.

⁸ Se General Comment no. 5 (2003), para 32 og Day of General Discussion on Resources for the Rights of the Child (2007), para 23 flg.

Overgangsordninger

Redd Barna reagerer sterk på at «*Departementet vil vurdere virkemidler som motvirker at barn må flytte fra velfungerende fosterhjem ved overføring av ansvar fra stat til kommune, fordi tilbudet blir for dyrt for kommunene*» (vår utheving). Vi er av den oppfatning at ingen barn skal utsettes for denne form for konsekvenser, og mener at det ikke er noe en vil vurdere, men skal sikre, der det direkte går ut over barnets beste og kan få alvorlige konsekvenser for deres utvikling og livskvalitet. Vi mener i tillegg at det ikke bare gjelder de som bor i velfungerende fosterhjem, men også de som bor på velfungerende institusjoner og de som får velfungerende hjelpetiltak. Også her viser vi til barnekomiteens generelle kommentar nr. 14 (2013). Når barn blir så direkte berørt av politiske avgjørelser som så åpenbart ikke er til deres beste, skal det mye til for hvorfor andre hensyn går foran. Dette skal utredes og begrunnes, og alle momenter skal veies opp mot hverandre og barnets beste skal være det grunnleggende hensynet.

Kvalitet og kompetanse i det kommunale barnevernet

Redd Barna ser frem til en helhetlig og konkret kvalitets- og kompetanseplan for kommunalt barnevern. Vi mener at en sterk satsning på kvalitet og kompetanse, i tillegg til tilstrekkelig bemanning og finansielle midler uavhengig av endring i ansvarsfordelingen er en forutsetning for et velfungerende barnevern. Vi mener at en bemanningsnorm er et viktig virkemiddel for å oppnå forsvarlige barneverntjenester som på en god måte kan ivareta barnets behov og som har barnets beste som det sentrale utgangspunkt. Vi viser i denne sammenheng til FOs høringsuttalelse om kapittel 12, og støtter deres kommentarer og forslag.

Fosterhjemstilbudet (kapittel 6)

Departementet kommer med forslag om økt faglig og økonomisk ansvar for kommunene på fosterhjemsområdet, herunder ansvar for rekruttering av fosterhjem og finansiering av fosterhjemtjenestene. I tillegg foreslås godkjenning av fosterhjem flyttet fra fosterhjems kommunen til omsorgskommunen, som også har ansvaret for valg av fosterfamiliene. Hovedmålet for endringer i ansvarsfordelingen er å øke tilgangen på riktige fosterhjem, slik at ventetiden for barna reduseres. Et annet mål er at de foreslåtte løsninger vil gi intensiver til forebygging og tidlig innsats i kommunene, slik at antallet barn med behov for fosterhjem reduseres over tid. Departementet mener at: «*Antall barn som trenger fosterhjem er større enn dagens tilbud av fosterhjem. Å redusere antall barn som trenger fosterhjem krever nytenkning og høy kvalitet i det forebyggende arbeidet. Dette ansvaret ligger primært hos kommunene. Departementet ønsker å gi kommunene insentiver til å styrke det forebyggende arbeidet, med det mål at behovet for omsorgsovertakelser reduseres på sikt*» (vår utheving)».

Og videre:

«*Forslagene på fosterhjemsområdet vil gi kommunene økte insentiver til tidlig innsats og forebygging, for å unngå kostbare omsorgsplasseringer senere og redusere behovet for fosterhjem. Lykkes man med dette vil det gi bedre livskvalitet for barn og familier, og lavere kostnader for samfunnet som helhet*».

Redd Barna mener at dette er en forutsetning man ikke kan gå utfra. Det er sammensatte årsaker til mangelen på fosterhjem, og utfordringen løses ikke nødvendigvis ved å endre

ansvarsdelingen mellom stat og kommune. Om kommunene kan bli gode og lykkes, blir det etter Redd Barnas syn alt for avhengig av kommunens økonomi. Det økte kommunale betalingsansvaret for barnevernet vil være utfordrende for mange kommuner. Fosterhjem er et relativt dyrt tiltak. Kommuner som ikke klarer å rekruttere et tilstrekkelig antall ordinære fosterhjem må kjøpe hjem av private aktører som kan være enda dyrere. Risikoen er stor for at kommuner med svak økonomi vil vegre seg for å plassere barn og unge med behov for fosterhjem i kostbare tiltak. En konsekvens av dette vil være at barnets beste blir underordnet økonomiske hensyn og at barn kan forbli alt for lenge i en dårlig omsorgssituasjon. Dette vil kunne være negativt for barnets utvikling og barnets beste. Dersom omsorgskommunen vil få ansvaret for både valg og godkjenning av fosterfamilier i tillegg til rekruterings- og finansieringsansvaret, kan det føre til at kommuner godkjenner fosterfamilier de ellers kanskje ikke hadde godkjent for å unngå kjøp av dyre private aktører med alle de konsekvensene dette kan ha for det barnet det gjelder.

Redd Barna er derfor usikker på om de foreslåtte endringer på fosterhjemsområde er til barnets beste. Uten en utredning av barnets beste i disse endringsforslagene om ansvarsfordeling fra departementets side er det vanskelig å vurdere dem konkret. Vi viser derfor særlig til våre overordnede kommentarer om at vi savner en barnets beste-vurdering hvor alle ulike vurderingsmomenter kommer fram og er veiet opp mot hverandre.

Redd Barna støtter departementets forslag om ta inn i loven at det er kommunenes plikt å alltid vurdere om noen i barnets familie eller nære nettverk kan velges som fosterhjem. Dette mener vi vil tydeliggjøre ansvaret og retter oppmerksomheten mot viktigheten av å vurdere familie og nære nettverk som potensielle fosterhjem, så lenge det er til barnets beste.

Redd Barna støtter også forslaget om å tydeliggjøre kommunens ansvar for oppfølging av fosterforeldre og barn i fosterhjem ved en lovfesting av dette ansvaret i barnevernloven.

Institusjonene (kapittel 7)

Redd Barna støtter departementets forslag om at staten ved Bufetat skal beholde ansvaret for institusjonene på barnevernsfeltet og dermed beholder ansvaret for et tilstrekkelig og differensiert tilbud. Det skal legges til rette for at institusjonstilbudet utvikles til å samsvare bedre med kommunens etterspørsel og barnas behov. Redd Barna støtter også forslaget om at kommunene gis adgang til å velge innenfor Bufetats tilbud av tilgjengelige, faglig forsvarlige institusjonsplasser, uavhengig av om institusjonen driftes av staten eller en privat aktør. Dette vil gi kommunene økt innflytelse på valget av institusjonsplass til det enkelte barn og dermed en bedre ivaretagelse av barnets behov og barnets beste.

For å ivaretar barnets behov og barnets beste ved valg av institusjonsplass er det etter Redd Barnas syn en forutsetning at økonomiske hensyn ikke skal ha avgjørende betydning i kommunens valg av institusjon. Det er barnets beste og barnets behov som skal være styrende i valg av tiltak, og det gjelder også valg av institusjon jf. barnevernloven § 4-1, Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen artikkel 3. Redd Barna mener at verken full- eller delvis prisdifferensiering av kommunal egenandel til institusjonsplasser bidrar til barnets beste, der det i begge tilfellene øker sannsynligheten for at kommunene kan tillegge økonomiske hensyn for stor vekt. Vi mener derfor at dagens egenandelsordning skal videreføres og nivået på egenandelen ikke skal økes. Vi mener at risikoen for at kommuner

med svak økonomi vil vegre seg for å plassere barn i kostbare institusjonstiltak er for stor, særlig hvis også kommunene får det hele finansieringsansvaret for fosterhjemmene.

Akuttilbudet (kapittel 8)

Redd Barna støtter forslaget om at staten fortsatt har ansvar for både å bistå kommunene i akuttsaker i barnevernet, og for å tilby akutttiltak som ivaretar barnets behov, dersom kommunen selv ikke har et egnet tiltak for et barn som må plasseres akutt. Vi støtter også forslaget om at Bufetats bistandsplikt gjelder ved plasseringer etter alle akutthjemlene.

Redd Barna støtter videre forslaget å lovfeste barnevernets plikt til først å vurdere akuttplassering i barnets familie eller nettverk og at kommunene bør komme med en begrunnelse for hvorfor muligheten ikke finnes når de ber Bufetat om bistand.

Redd Barna mener at det likevel er betenksomt at kommunene skal ha det hele finansieringsansvaret i saker der familie- og nettverk brukes som beredskapshjem istedenfor et statlig akuttmottak i akuttsituasjoner. Dette betyr at plassering utenfor barnets familie- og nettverk er mye mindre ressurskrevende for kommunene. Redd Barna mener at dette kan motvirke økt plassering i familie- og nettverk for de barna det er best for. Vi mener derfor at når målet er at flere barn plasseres i familie- eller nettverk også i akuttsituasjoner når det er til deres beste, bør det følges opp med økonomiske rammer. Vi mener derfor at finansieringsordningen skal være tilsvarende finansieringsordningen for beredskapshjem som er rekruttert av Bufetat.

Som det allerede kommer fram i våre innledende bemerkninger, er ikke Redd Barna tilhenger av å bruke økonomisk press som insentiver til endringer på barnevernfeltet. Dette gjelder også i forhold til forslaget om at statens medfinansieringsansvar for beredskapshjem skal avsluttes etter en viss tid der det vil gi kommunene en insentiv for å finne varige omsorgsløsninger for barnet. Departementet mener at dette vil være i barnets interesse slik at det ikke skal bo for lenge i akutttiltak. Redd Barna er enig i at det kan være en utfordring og belastning for barn som bor alt for lenge i akutttiltak med en uavklart omsorgssituasjon. Etter vår mening er det likevel like belastende når det blir hastverk som kan føre til feilplasseringer, øke antall unødvendige flyttinger eller føre til for raske tilbakeføringer fordi kommunene føler seg økonomisk presset til å finne et nytt hjem for barnet raskt. Dessuten mener vi at årsakene til at barn kan bli for lenge i akutttiltak først må klargjøres. Om årsaken skulle være så enkel at det bare er å finne fram en god løsning på litt mindre tid, kan økonomisk press fungere. Likevel er det flere eksempler på saker som er mye mer sammensatt. Det kan for eksempel være tilfeller der det ikke er tilstrekkelig tiltaksapparat, det kan være mangel på fosterhjem eller det kan være institusjonstiltak som ikke er differensierte nok. I denne type saker mener Redd Barna at økonomisk press ikke nødvendigvis er til barnets beste og at disse utfordringene ikke løses gjennom at statens medfinansieringsansvar for beredskapshjem avsluttes etter en viss tid.

Hjelpetiltak i hjemmet (kapittel 9)

Redd Barna viser til våre overordnede kommentarer, særlig om vurdering av barnets beste og økende ulikheter mellom kommunene. Vi mener at endringsforslagene særlig kan bli vanskelig for små kommuner. Kommuner med presset økonomi kan få vanskeligheter med å bygge opp et eget og egnet tilbud og de kan blant annet vurdere tiltakene som for dyre om

de må kjøpes fra private aktører. Redd Barna anser effekten dette kan ha for barnas rettsikkerhet som negativ. Som også departementet påpeker, vil det i stor grad avhenge av kommunenes ressurser, kapasitet og samarbeidsmuligheter til å bygge opp et forsvarlig tilbud og av kommunenes økonomi og evne til å foreta gode anskaffelser, og til å følge opp barn som får tiltak av private aktører.

Utredning av sped- og småbarn, herunder om sentre for foreldre og barn (kapittel 10)

Redd Barna støtter forslaget om at staten gis en lovpålagt plikt til å tilby utredninger av sped- og småbarn mellom 0-6 år i tilfeller der det er stor usikkerhet ved om det er alvorlige mangler ved barnets omsorgssituasjon.

Det som bekymrer oss er at bistandsplikten ikke er ubetinget. Bufetat skal vurdere kommunens søknad om bistand. Dersom staten konkluderer med at det er behov for spesialisert utredning, skal kommunen gis en begrunnet tilbakemelding. Dersom staten konkluderer med at det ikke er behov for spesialisert utredning, skal kommunene underrettes om dette. Redd Barna mener at det er bekymringsfullt at Bufetat kan gi avslag på søknaden uten begrunnelse. Vi mener at særlig i de tilfellene kommunene får avslag, skal det gis en begrunnelse på hvorfor Bufetat mener at det ikke er usikkerhet ved om det er alvorlige mangler ved barnets omsorgssituasjon. Dette kan gi barnevernet bedre premisser for hvordan de bør gå videre med saken.

Videre skal finansieringsansvaret gjelde der Bufetat har plikt til å tilby utredning og skal være uavhengig av om de foretas i sentre for foreldre og barn eller poliklinisk. Forslaget innebærer at det statlige betalingsansvaret begrenses til tilfeller der Bufetat tilbyr utredning. I tilfeller hvor staten kommer til at det ikke er faglig grunnlag for en spesialisert utredning, er det ifølge departementet ingenting i veien for at kommunen selv benytter seg av tilbud fra sentre for foreldre og barn eller private sakkyndige. Kommunene må i slike tilfeller finansiere dette selv. Redd Barna vil vise til at forslaget kan føre til at kommunene lar økonomiske årsaker og ikke barnets beste være styrende for om man velger å utrede barnets omsorgssituasjon etter avslag fra Bufetat.

Plassering av barn og familie i et senter for foreldre og barn er et stort inngrep i familien, og blir som oftest brukt som siste utvei for en omsorgsovertakelse. Vi mener at dette hjelpetiltak er et viktig tilbud for de barn og familier som har det største behovet og hvor forebygging for omsorgsovertakelse trengs mest. Redd Barna er bekymret for at økonomiske hensyn skal gå foran barnets beste dersom kommunene får det hele finansieringsansvaret for plassering i disse sentre som hjelpetiltak, fordi disse plassene er svært dyre. Vi mener at det bør ses på om det finnes andre finansieringsmuligheter, for eksempel at barnevernet kun betaler egenandel, slik at barnets beste blir garantert og barnets behov går foran i de tilfellene plassering i sentre for foreldre og barn er den eneste løsningen for å forebygge en omsorgsovertakelse.

Redd Barna støtter forslaget om at Bufetat bør ha den samme lovfestede adgangen som kommunen til å foreta undersøkelse ved besøk i hjemmet uten foreldrenes samtykke i tilfeller der utredninger skal skje i barnets hjem, og at det kan kreves å få samtale med barn i enerom på lik linje med kommunen.

Redd Barna

Med vennlig hilsen,
Redd Barna

Jarne Olise Raanes
Leder Norgesprogrammet

Sanne Hofman
Rettighetsrådgiver

